



Evaluatie Enjoy Sports!



Enjoy Sports! 2002-2007
Van project naar programma



Evaluatie Enjoy Sports!



Enjoy Sports! 2002-2007

Van project naar programma

2002 In Utrecht is er sprake van een behoorlijke bewegingsachterstand onder vmbo-jongeren. Ook het lidmaatschap bij de sportverenigingen blijft achter.

2007 Ongeveer een derde van de vmbo leerlingen sport (wel eens) bij Enjoy Sports!

Enjoy Sports! is een sportstimuleringsprogramma voor vmbo jongeren. Sinds 2003 wordt op vmbo scholen tijdens en direct na schooltijd een sport- en beweegaanbod georganiseerd. Enjoy Sports! gaat over vmbo-jongeren en sportclinics in de gymles, een aerobicscursus voor meiden, een flagfootballtoernooi tussen de scholen en sportinstuiven op vrijdagmiddag na schooltijd.

Deze en vele andere sportactiviteiten worden aangeboden door de docenten lichamelijke opvoeding (LO) van de scholen en door uitvoerders van sportverenigingen en het sportjongerenwerk.

Het verhaal drie verhalen

In 2002 meldden de afdelingen Onderwijs en Sport & Recreatie van de gemeente Utrecht zich aan als pilotgemeente voor het landelijke programma School & Sport¹. Later bleek het het enige voortgezet onderwijsproject van het land! Een extra uitdaging was het gekozen schooltype, namelijk het vmbo.

Een keuze voor een schooltype waar de sportuitval en sportachterstand het grootst is. Vier vmbo-scholen wilden meedoen (later drie, vanaf 2007 nemen er vijf scholen deel). Zij maakten allen deel uit van het Onderwijskansenbeleid.

Enjoy Sports! werd de naam. Een naam die stond voor meer bewegen en sporten, waarbij plezier voorop staat. Beoogd resultaat: 20% meer sporten en bewegen in vier jaar tijd.

Het project werd tot 2007 gefinancierd uit Breedtesport Impulsgelden (BSI) en vanaf 2007 uit de Buurt-Onderwijs-Sport gelden (BOS). Zowel de BSI als de BOS zijn vanuit het Ministerie van VWS geïnitieerd. Vanuit de gemeente Utrecht, afdeling Sport is voor de gehele projectperiode een stedelijke projectleider aangesteld. Ondersteuning, inhoudelijke expertise en methodiekontwikkeling werden geleverd door het programma School & Sport.

De jaren 2002 en een deel van 2003 stonden in het kader van plannen maken. Hoe geven we Enjoy Sports! vorm, wie gaan er allemaal meedenken en meedoen, hoe gaan we het project organiseren?

Naast de hoofddoelstelling 'meer bewegen', ontstonden er ook nevendoelestellingen:

- **Jongerenparticipatie:** jongeren worden actief betrokken bij het organiseren en uitvoeren van de sportactiviteiten.
- **Kennismaken met takken van sport:** Enjoy Sports! moet meer zijn dan voetballen. Door jongeren verschillende sporten uit te laten proberen, kunnen ze beter kiezen welke sport er bij hen past.
- **Toeleiding:** door middel van een Enjoy Sports! aanbod worden jongeren gestimuleerd zich aan te melden bij reguliere sportaanbieders.

Ook duidelijk was dat Enjoy Sports! vanuit de scholen moest worden georganiseerd en op of dichtbij de scholen uitgevoerd. Daar worden de jongeren namelijk bereikt in een voor hen vertrouwde omgeving. De docent LO werd voor een aantal uur in de week aangesteld als beweegmanager en was verantwoordelijk voor de organisatie. Enjoy Sports! richtte zich in de eerste jaren voornamelijk op de eerste twee leerjaren. Een cultuur op school veranderen doe je vanaf



de basis. Vanaf 2005/2006 kwam hier leerjaar 3 (en soms 4) bij. Deze uitbreiding kwam omdat de 'oude' eerste- en tweedejaars deel wilden blijven nemen aan het Enjoy Sports! aanbod.

De stedelijke projectleiding had hierover en over tal van praktische onderwerpen regelmatig overleg met de beweegmanagers van de scholen in de stedelijke werkgroep Enjoy Sports! Daarnaast bezocht de stedelijk projectleider de scholen elke twee maanden om de voortgang te bespreken. Iedere beweegmanager heeft in deze startperiode een moment gekend van: nu niet meer denken, niet meer praten, maar doen! De volgende situatieschetsen van de scholen zijn voortgekomen uit de evaluatiegesprekken die gevoerd zijn met de beweegmanagers.



Vader Rijn College

Op het Vader Rijn draaide Enjoy Sports! om plezier in sport, zodat jongeren ook bleven sporten. En om kennis te maken met sporten die de jongeren aanspreken.

Binnen de gymles werd zo nu en dan een clinic verzorgd door een sportvereniging. Eén keer per week was er voor de onderbouw een sportinstuif. Leerlingen liepen binnen en kozen uit een aantal sporten. Elke periode werd afgesloten met een toernooi met de andere deelnemende scholen.

Dat was 3 of 4 keer per schooljaar.

Aan het eind van elke schooljaar organiseerde het Vader Rijn College de Flashweek! Een week in het teken van gezondheid en sport. Jongeren kregen les over gezonde voeding en konden kiezen uit een tiental verschillende sporten.

Elk jaar was de Flashweek weer een groot succes.

In 2007 is er een samenwerking ontstaan met de wijkwelzijnsorganisatie Cumulus. Zij verzorgden twee keer per week een naschools sportaanbod, ook specifiek voor meiden. De leerlingen waren hier enthousiast over.

De beweegmanager is erg tevreden over de samenwerking en de afstemming met de wijkwelzijnsorganisatie.

Toeleiding naar de sportvereniging was in de eerste jaren een speerpunt op school. Het werkte niet. Zelfs als jongeren 'aan de hand' werden toegeleid naar een reguliere aanbieder,

kwam het niet tot een aanmelding voor bijvoorbeeld gratis proeflessen bij een sportvereniging. Dit heeft te maken met zich niet willen verplichten, zapedrag (uitproberen van verschillende sporten zonder zich aan één sport te binden) en tijdgebrek. Voor (allochtone) meiden is de drempel om naar een sportaanbieder te gaan nog hoger. Het sporten op zich werd het speerpunt van het project Enjoy Sports! op het Vader Rijn College.

Grootste succes: in de loop der jaren is er een sportcultuur op school ontstaan. In de beginjaren was het niet stoer om na school naar sport te gaan. Nu is dat wel anders. Leerlingen vragen wat de activiteiten zijn en of er nog toernooien zijn tegen andere scholen. Van directie tot leerlingen is Enjoy Sports! een begrip. Dat is echter wel een proces van 3 jaar geweest.

Meerstroom College

In de begintijd ging Enjoy Sports! op het Meerstroom College vooral over meer sporten en bewegen. Twee keer per week waren er naschoolse sportactiviteiten. Nu worden er geen sportactiviteiten buiten schooltijd meer georganiseerd. Redenen zijn de dagelijks doorlopende lesroosters tot


15.30 uur. Volgens de beweegmanager van het Meerstroom College hebben de leerlingen na die tijd geen energie en zin meer om te sporten. Andere reden is dat de organisatie van toernooien zoveel tijd vraagt, dat er geen tijd overblijft voor het opzetten van andere activiteiten. Enjoy Sports! bestaat nu uit sportclinics binnen de gymles en een paar keer per jaar een toernooi. Kennismaken met verschillende sporten is nu de doelstelling.

De Doedagen aan het eind van het schooljaar zijn een sportieve impuls voor alle leerlingen. Naast culturele activiteiten organiseert de school dan ook verschillende sportieve activiteiten. Dit in samenwerking met sportverenigingen. Er is (nog) geen samenwerking met de wijkwelzijnsorganisatie Cumulus.

Grootste succes: de goede samenwerking tussen de scholen onderling, waardoor het mogelijk is de zo populaire sporttoernooien te organiseren.

Utrecht Zuid College²

Doel van Enjoy Sports! op het Utrecht Zuid College was en is nog steeds: plezier hebben in sport en bewegen. Het gaat om lekker bewegen, zodat je dat blijft doen en dat later ook weer



graag met je kinderen doet.

Toeleiding was een nevendoelestelling. Het liep steeds stuk op het negatieve gedrag van jongeren binnen een vereniging. Daarnaast weten sommige verenigingen niet de 'juiste toon' te vinden tegenover deze jongeren.

Jongeren doen binnen de gymles regelmatig mee aan een sportclinic. De clinics worden direct gevolgd door een naschools aanbod op een vaste dag, gedurende zo'n drie maanden. Het spel spelen en het meedoen aan toernooien, dat is wat de jongeren aanspreekt. Het Utrecht Zuid College sluit hierop aan door het spel zoveel mogelijk te spelen in de vorm waarin de wedstrijden plaatsvinden.

De Sport & Bewegeweek is altijd een enorm succes.

Deze week, die aan het begin van het schooljaar plaatsvindt, brengt jongeren in beweging door verschillende sport- en beweegvormen. Een groot deel van de activiteiten wordt door de jongeren zelf bedacht en uitgevoerd.

Grootste successen: de steeds betere deelname onder de meiden en de jongerenparticipatie. Jongeren bedenken zelf activiteiten, voeren ze uit en ondersteunen bij andere activiteiten, bijvoorbeeld door te fluiten bij wedstrijdjes.

Drie scholen, drie verhalen. Vooral in de beginjaren was het zoeken naar de beste formule bij het profiel en de wensen van de scholen.

Enjoy Sports! is tijdens de eerste 4 projectjaren een structureel onderdeel van de scholen geworden. Op elke school is ook een eigen invulling met eigen accenten ontstaan. Op alle scholen geldt wel: Enjoy Sports! is plezierbeleving in sport en bewegen.



¹ School & Sport was van 2001 t/m 2005 een gezamenlijk programma van NISB, KVLO, LC en NOC*NSF. Deze samenwerking is ontstaan vanuit het project Jeugd in Beweging (JIB) en heeft tot een aantal succesvolle projecten geleid, zoals de sportiefste schoolverkiezing, het certificeren van sportactieve scholen en beweegmanagement. Meer informatie: www.school-en-sport.nl

² Naamswijziging vanwege fusie in Delta College (Europalaan)

Samenwerking binnen de sportieve driehoek

Enjoy Sports! wordt vanuit en op de scholen uitgevoerd. Voor de organisatie, werving en (gedeeltelijke) uitvoering zijn er beweegmanagers. Dit zijn docenten LO die enkele uren per week zijn aangesteld om voor Enjoy Sports! activiteiten te organiseren.

De activiteiten worden ook door sportaanbieders verzorgd. Dit zijn sportverenigingen en wijkwelzijnsorganisaties (sportjongerenwerk). Op deze manier zijn vele verschillende sporten aangeboden. Te denken valt aan: voetbal, basketbal, taekwondo, frisbee, streetdance, judo, fitness, klimmen, uni-hockey, flagfootball, atletiek, skaten, aerobics, squash en tafeltennis. De ervaringen met sportaanbieders in de afgelopen jaren waren wisselend. Enthousiasme was er over de sportdeskundigheid. Er werd echter ook veel gevraagd van de didactische kwaliteiten van een uitvoerder. Het vinden van de juiste aanpak, de juiste toon, bleek niet altijd gemakkelijk. Van beide kanten schortte het ook weleens aan de organisatie. Zo waren afspraken niet altijd duidelijk of werden ze niet (goed) nagekomen. Samenwerken met een sportaanbieder vraagt van beide kanten een investering en inleving in elkaars 'wereld'. Een goed voorbeeld is de samenwerking tussen

het Vader Rijn College en wijkwelzijnsorganisatie Cumulus. Samen worden de sportactiviteiten bedacht en ingepland. De beweegmanager werft vervolgens de leerlingen en faciliteert Cumulus door het beschikbaar stellen van de accommodatie en sportattributen. Cumulus voert de activiteiten uit in afstemming met de beweegmanager.

Toernooien vormen een belangrijk en attractief onderdeel van Enjoy Sports! Hierbij zijn de drie vmbo scholen partner van elkaar. Andere vmbo scholen uit de stad haken ook aan. Vanaf het begin is de samenwerking goed geweest. Tijdens het stedelijk overleg Enjoy Sports! worden gezamenlijke plannen bedacht en worden hierover afspraken gemaakt.

Financiering

Het Ministerie van VWS (Breedtesportimpuls of BSI) heeft Enjoy Sports! gedurende 4 jaren gefinancierd. Daarnaast maakten de scholen budget vrij voor een beweegaanbod. In totaal ging het om € 18.000,00 per school per jaar. De gemeente Utrecht bekostigde de stedelijk projectleider. Dit was een interne medewerker die 4 uur per week beschikbaar was voor Enjoy Sports!

Sinds 2007 worden alle Enjoy Sports! projecten gefinancierd uit de BOS gelden (Buurt-Onderwijs-Sport, eveneens het Ministerie van VWS). Het beweegmanagement is in enkele wijken in handen van een BOS coördinator, in andere wijken van de beweegmanager van de school. De stedelijke coördinatie blijft bij de gemeente Utrecht.



Extra aandacht

Participatie

Jongerenparticipatie was oorspronkelijk één van de kerndoelen van Enjoy Sports! Op alle scholen zijn inspanningen geleverd om hieraan vorm te geven. Het Meerstroom College had een 'kantoortje' in de kantine waar leerlingen hun sportwensen konden doorgeven aan medeleerlingen, die in de rol van sportmakelaar met deze wensen aan de slag gingen. Er bleek geen animo voor deze vorm en men is hiermee dus gestopt. Het Vader Rijn heeft participatie vanaf het begin individueel aangepakt. Dit betekent dat een leerling scheidsrechter kan zijn of kan meehelpen bij de opzet van een sportles in ruil voor een 'prestatie'. Het Utrecht Zuid College ziet participatie juist als een voorwaarde voor het slagen van Enjoy Sports! Leerlingen worden medeverantwoordelijk gemaakt voor de organisatie en uitvoering van de activiteiten.

Leerlingen participeren door les te geven, aanvoerder te zijn of te fluiten als scheidsrechter. Maar leerlingen bedenken en organiseren ook de Sport- & Beweegweek. Dit alles is volgens de school mogelijk omdat je leerlingen de ruimte geeft, maar ook grenzen stelt. Leerlingen worden medeverantwoordelijk gemaakt.



De bewegingmanager steekt veel tijd in deze begeleiding en beschikt over didactische kwaliteiten om participatie aan te sturen en te begeleiden.

De meningen over participatie zijn dus verdeeld en het succes is wisselend. Twee scholen vinden participatie erg hoog gegrepen voor deze doelgroep of vinden dat de investering qua begeleiding niet in verhouding staat tot het te verwachten rendement. Deze scholen kiezen ervoor participatie alleen op individueel niveau inhoud te geven. De derde school ziet participatie als een onlosmakelijk onderdeel van Enjoy Sports!

Meiden

Vanaf ongeveer 13 jaar neemt de sportdeelname af. Dat is al helemaal zo onder vmbo-jongeren. Binnen deze groep zijn het de (allochtone) meiden die de grootste bewegachterstand hebben. Ook al zijn meiden vanaf de start geen expliciete aandachtsgroep voor Enjoy Sports! geweest, toch hebben op alle scholen sportactiviteiten plaatsgevonden specifiek voor meiden. Ook werd binnen het sportaanbod rekening gehouden met de wensen van meiden. De deelname aan Enjoy Sports! activiteiten door meiden bleef echter achter bij die van de jongens. De deelnamecijfers onder meiden zijn wel gestegen, maar nog steeds doet een groot percentage van de meiden niet mee aan de Enjoy Sports! activiteiten, sporten zij niet bij de wijkwelzijnsorganisatie en zijn ze geen lid van een sportvereniging.

De bewegingmanagers geven aan dat het werven en vasthouden van meiden veel extra tijd kost.

Op het Vader Rijn College is een sportstrippenkaart voor € 5,00 te koop waarmee deelgenomen kan worden aan de dance-bijeenkomsten voor meiden. Kom je minimaal 5 van de totaal 7 keer, dan krijg je je geld terug. Een systeem dat duidelijk is en waar de eerste ervaringen goed mee zijn.

Extra aanbod



Beweegweek

Per schooljaar is er vanuit Enjoy Sports! een extra activiteitenbudget beschikbaar voor de organisatie van een 'beweegweek' (ontstaan vanuit de landelijke FLASH!-campagne³). De scholen hebben ieder jaar een beroep gedaan op dit geld. Leerlingen reageren erg enthousiast op de vele (sport)activiteiten in deze week en vragen wanneer de 'beweegweek' weer georganiseerd wordt.

Op het Meerstroom College worden de 'Doedagen' ingevuld met culturele en verschillende sport- en beweegactiviteiten. Leerlingen kunnen kiezen waaraan ze meedoen. Op het Utrecht Zuid College organiseren de leerlingen een groot stuk van de 'Sport- en Beweegweek'. Zo waren er in 2006 onder andere een voetbaltoernooi en bosspelen. Op het Vader Rijn College bestaat de 'Flashweek' uit een onderdeel gezondheid (theorie) en het kennismaken met en beoefenen van veel verschillende sporten.

Voorwaarde voor het verstrekken van de subsidie vanuit de gemeente is dat de aanbieders die in de beweegweek een aanbod verzorgen ook daarna terugkomen en clinics aanbieden aan de jongeren.

Sportkaderpool

Voor het aanbieden van de verschillende sport- en beweegactiviteiten wordt er binnen Enjoy Sports! ook gebruik gemaakt van het kader van sportverenigingen. Vaak is echter gebleken dat er geen (geschikt) kader beschikbaar is op de tijden dat scholen dit wensen. De scholen bieden het liefst onder en direct na schooltijd Enjoy Sports! activiteiten aan. Op deze tijden werken de vrijwilligers van de sportverenigingen en zijn zij dus niet inzetbaar voor het geven van clinics op de scholen. Ook andere projecten en organisaties liepen tegen het probleem aan dat het kader van sportverenigingen niet beschikbaar was op de gewenste tijden. Vanuit Enjoy Sports! is door Vereniging Sport Utrecht de digitale sportkaderpool opgezet. Deze site (www.sportutrecht.nl/sportkaderpool) is een digitale ontmoetingsplek waar vraag en aanbod binnen de sport- en bewegewereld in de regio Utrecht elkaar kunnen treffen. De site is vanaf 2007 online. Er zijn op dit moment nog geen resultaten van dit initiatief bekend.

³ Vanaf 2007 starten de 30 minuten bewegen campagnes van het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB). Voor meer informatie: www.30minutenbewegen.nl (knop vmb0)

Resultaten

Aan het begin van de projectperiode van Enjoy Sports! is de volgende doelstelling geformuleerd:

Meer vmbo jongeren in Utrecht kiezen voor een gezonde en actieve leefstijl; meer (structurele) deelname en/of actieve participatie aan sport en bewegen. Dit alles wordt bereikt door een intensieve samenwerking tussen Buurt, Onderwijs en Sportaanbieders (sportieve driehoek).

Concreet gezegd werd het volgende resultaat nagestreefd:

Na vier jaar is de sport- en bewegingsintensiteit van deze vmbo-jongeren met 20% toegenomen.

Om antwoord te kunnen geven op de vraag of de doelstelling behaald is, is er onderzoek verricht. Er is gesproken met verschillende beweegmanagers over hoe zij het project Enjoy Sports! de afgelopen jaren ervaren hebben. De belangrijkste bevindingen uit deze gesprekken zijn dat waar Enjoy Sports! in de eerste jaren vooral een schoolaangelegenheid was, er langzaam aan samenwerkingsverbanden ontstaan zijn met sportverenigingen en wijkwelzijnsorganisaties. Dit is ook zichtbaar in de plek die Enjoy Sports! gekregen heeft binnen de verschillende BOS-projecten. Dit is een belangrijke ontwikkeling om meer en bredere sportmogelijkheden te verwezenlijken en de school meer onderdeel van de wijk te maken.

Andere resultaten van de afgelopen 5 jaren zijn:

- Een Enjoy Sports!-structuur binnen de scholen met de beweegmanager als spin in 't web;
- De ontwikkeling van een sportkaderpool als veelbelovend initiatief;
- De ontwikkeling van de beweegweek als succesvol concept voor een intensieve sportimpuls;
- De samenwerking tussen vmbo scholen waardoor meerdere keren per jaar sportieve krachtmetingen plaatsvinden in de vorm van toernooien.

De cijfers

Hierboven staan de resultaten zoals die uit de gesprekken met de beweegmakelaars naar voren zijn gekomen. Daarnaast zijn er jaarlijks cijfers verzameld onder de leerlingen van de deelnemende vmbo scholen. Vanuit de pilot School & Sport zijn de Bewegnorm en de Sport- en Bewegescan als instrumenten ontwikkeld en in Utrecht (gedeeltelijk) toegepast.

In het voorjaar van 2005, 2006 en 2007 is de Bewegnorm afgenomen. Jongeren zijn gevraagd of zij lid waren van een sportvereniging, deelnamen aan activiteiten van het sportbuurtwerk en/of aan activiteiten van Enjoy Sports! Ook werd de leerlingen gevraagd of zij in het bezit waren van een zwemdiploma en of zij deelnamen aan de lessen lichamelijke opvoeding.

Uit deze gegevens is af te lezen welk percentage van de jongeren deel neemt aan de Enjoy Sports! activiteiten die georganiseerd worden door de scholen. Daarnaast is te zien of er deelgenomen wordt aan Enjoy Sports! activiteiten in combinatie met de sportvereniging en de wijkwelzijnsorganisatie.

De cijfers zijn halverwege het schooljaar verkregen. In de tabellen worden dan ook de schooljaren weergegeven.

De weergegeven percentages betreffen de jongens en meiden samen. In 2005 hebben 374 eerste- en tweedejaars leerlingen de vragenlijst ingevuld, in 2006 waren dit 590 eerste- tot en met derdejaars en in 2007 hebben in totaal 732 jongeren uit de eerste drie klassen de vragen beantwoord.

		2004/2005	2005/2006	2006/2007
Vader Rijn College	Deelname ES	23%	29%	27%
	Deelname alléén ES	3%	4%	9%
Utrecht Zuid College	Deelname ES	43%	45%	39%
	Deelname alléén ES	13%	geen gegevens	10%
Meerstroom College	Deelname ES	23%	30%	31%
	Deelname alléén ES	1%	14%	13%
Totaal	Deelname ES	27,3%	33,6%	31,6%
	Deelname alléén ES	4,6%	8,2%	10,5%

Met name in het schooljaar 2005/2006 was de deelname per school hoog. In het laatste jaar lijkt de deelname iets in te zakken of te stabiliseren. Dit is te verklaren door de clinics die in de reguliere gymlessen zijn aangeboden en in het schooljaar 2005/2006 nog wel meegenomen zijn in de totaalcijfers. Bij het schooljaar 2006/2007 zijn alleen de extra activiteiten van Enjoy Sports! opgenomen in de cijfers en niet het aanbod tijdens de reguliere lessen LO.

Kijkend naar het totaal valt op dat gemiddeld één op de drie vmbo leerlingen deel heeft genomen aan Enjoy Sports! activiteiten. Hier is het percentage dat alleen deelneemt aan Enjoy Sports! activiteiten wel stijgend van 4,6% naar 10,5%. Eén op de drie leerlingen die deelneemt aan Enjoy Sports! activiteiten, sport daarnaast niet bij een sportvereniging of wijkwelzijnsorganisatie.

Deelname van leerlingen aan het reguliere sportaanbod

Schooljaar	Sportvereniging	Sportbuurtwerk
2004/2005	39,3%	29,8%
2005/2006	30,8%	35,9%
2006/2007	35,9%	31,6%

De verenigingssport laat een schommelend beeld zien met per saldo een afname met 3,4%. Een mogelijke verklaring is dat de sportactiviteiten van Enjoy Sports! een belangrijkere rol zijn gaan spelen. Het is echter niet aantoonbaar dat de afname bij verenigingssporten in verband staat met de toename bij Enjoy Sports!

Bij de deelname aan het sportbuurtwerk zien we ook een wisselend beeld. Ook hier lijkt het een spel van communicerende vaten.

Interessant zijn de deelnamecijfers bij de meiden. In het schooljaar 2004/2005 nam 13,4% van de meiden deel aan de Enjoy Sports! activiteiten. Van de ondervraagde meiden bewoog 2,7% alleen via de Enjoy Sports! activiteiten. Daarnaast deed 55,4% niets aan sport. In het laatste schooljaar (2006/2007) bewoog 24,1% van de meiden via Enjoy Sports!, deed maar liefst 13,3% alleen via deze activiteiten aan beweging en bewoog 51,6% nog steeds op geen enkele manier. Het lijkt er dus op dat de school een ideale plek is om meiden op het vmbo in beweging te krijgen. Er moet echter ook gezegd worden dat er nog heel wat meiden niets doen aan beweging. Een uitgebreider en specifiek op meiden gericht aanbod moet hier verandering in gaan brengen.

Naast de Beweegnorm is in juni van de jaren 2004 tot 2007 module 5b van de Sport- en Beweegscan afgenomen. Een vragenlijst die vroeg naar de behoeftes van de leerlingen op sport- en beweeggebied. De resultaten van de jaren 2004-2007 laten een stabiel beeld zien. Er zijn geen noemenswaardige verschuivingen in de behoeftes van de leerlingen op sportgebied.

In het laatste jaar, 2007, werkten 231 vmbo-jongeren mee. Van de ondervraagde leerlingen was 80% van allochtone afkomst, een goede afspiegeling van de Utrechtse vmbo-populatie.

Uit deze resultaten viel het volgende op:

Er zijn twee redenen waarom jongeren sporten: sport is leuk en sport is gezond.

	Sport is leuk	Sport is gezond
Jongens	62%	45%
Meiden	44%	40%

Andere redenen om te sporten spelen ook mee, maar in veel mindere mate:

	Sport is gezellig	Vrienden sporten ook	Ik wil goed presteren
Jongens	20%	13%	19%
Meiden	23%	13%	10%

Al deze factoren zie je ook terug als jongeren gevraagd wordt waarom ze niet (meer) sporten. Uitschieter is de factor gezelligheid. Met name (allochtone) meiden vonden het niet langer gezellig op de sportvereniging (35%). Redenen als 'te duur', 'ik ben niet goed in sport', 'geen tijd' en 'gezondheidsproblemen' spelen nagenoeg geen rol.

Bijna de helft van de jongeren vindt dat er iets ontbreekt aan de sportkeuze-activiteiten bij hen op school. Ze vinden dat er meer verschillende sporten aangeboden moeten worden. Alle sporten van aerobics tot zwemmen worden genoemd als gewenste sporten. Uitschieters zijn de vechtsporten, voetbal en dans.

Ook vinden de jongeren dat er vaker en langer gesport moet kunnen worden. Daarnaast zijn de jongeren van mening dat de sportaccommodaties (binnen en buiten) en de sportmaterialen verbeterd moeten worden.

Als we kijken naar wat jongeren vinden van de georganiseerde sportkeuze-activiteiten na schooltijd dan valt op dat in 2004 16% van de ondervraagde leerlingen aangaf het aanbod leuk, maar te weinig te vinden. In 2007 had nog 8% van de ondervraagde jongeren deze mening.

In 2007 noemen jongeren specifiek Enjoy Sports! als naschoolse activiteit. In 2004 was dit nog niet het geval. Enjoy Sports! activiteiten als toernooien werden toen wel genoemd maar niet aan de naam gelinkt. De naam Enjoy Sports! is gedurende het project gaan leven bij de leerlingen.

Eén van de vragen ging over jongerenparticipatie: wil je meepraten en meehelpen om sport op jouw school te verbeteren?

Ja, wij willen meepraten zegt 18% van de jongeren.

Vooraf jongens hebben belangstelling (25%).

Ja, wij willen meehelpen zegt 10% van de jongeren.

Nu zijn het vooral de meisjes die de boventoon voeren (12%).

Conclusie

Of de hoofddoelstelling van 20% meer sporten en bewegen bij Enjoy Sports! en andere sportaanbieders gehaald is, is niet te zeggen. Helaas heeft er geen goede nulmeting plaatsgevonden in het schooljaar 2003/2004. Op basis van de verkregen gegevens in het schooljaar 2006/2007 kan wel geconcludeerd worden dat het aanbod aan Enjoy Sports! activiteiten er voor gezorgd heeft dat 10,5% alleen sport middels deze activiteiten. Dit binnen een totaal bereik van 31,6% van de jongeren die deel hebben genomen aan deze Enjoy Sports! activiteiten. In het schooljaar 2006/2007 is 21,1% van de jongeren dus meer gaan bewegen. Naast dat zij lid zijn van een sportvereniging of sporten middels het aanbod van de wijkwelzijnsorganisatie, nemen zij ook deel aan de Enjoy Sports! activiteiten.

De vraag blijft wat deze jongeren hadden gedaan als er geen aanbod vanuit Enjoy Sports! was geweest!

2008 en erna: Programma Enjoy Sports!

Enjoy Sports! heeft als project laten zien dat de aangeboden activiteiten een positief effect hebben op de sportdeelname van de vmbo jongeren en als structureel aanbod een plek verdient op de scholen. Vanaf 2007 is Enjoy Sports! ondergebracht binnen de BOS-projecten. Het Delta College⁴ is in 2006 weer met Enjoy Sports! aan de slag gegaan en ook het Via Nova College zal in het schooljaar 2007/2008 gaan aansluiten. Ook de dr. Vliegenthartschool overweegt om te gaan deelnemen.

In de sportnota 'Sport in het hart' (Utrecht, 2007) wordt door de gemeente Utrecht de ambitie uitgesproken Enjoy Sports! voort te zetten en uit te breiden naar alle vmbo scholen.

Binnen BOS zal de rol van met name de wijkwelzijnsorganisaties toenemen. De organisatie en uitvoering van Enjoy Sports! zou dan meer bij de wijkwelzijnsorganisatie kunnen komen te liggen. Voor de uitvoering kunnen de wijkwelzijnsorganisaties expertise inhuren door samen te werken met het kader van sportverenigingen. Het accent van de werkzaamheden van de beweegmanager verschuift dan naar de werving (en het vasthouden!) van de leerlingen en het faciliteren van de randvoorwaarden, zoals de accommodaties en sportattributen⁵.

De ontwikkelingen rondom de combinatiefuncties bieden voor Enjoy Sports! perspectieven voor de structurele implementatie. Een beweegmanager die bij de wijkwelzijnsorganisatie en op school werkzaam is, heeft namelijk een perfect netwerk om een optimaal aanbod aan sport- en beweegactiviteiten te organiseren.

⁴ Locatie Lieven de Keylaan

⁵ Raadpleeg ook de brochure 'Enjoy Sports! op recept' (2007).



Colofon

Uitgave

Gemeente Utrecht,
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, Afdeling Sport

Tekst

Stade Advies, Yvonne Schleyper, Utrecht

Vormgeving

Desiree Meulemans, Utrecht

Fotografie

**Davina de Vos, Jeroen Stoops,
Jan Lankveld**

Drukwerk

ZuidamUithof, Utrecht

Datum

November 2007

Informatie

Gemeente Utrecht, Renate Janssen

E-mail r.janssen@utrecht.nl

Telefoon 030 - 286 28 57

Gemeente Utrecht, Davina de Vos

E-mail d.de.vos@utrecht.nl

Telefoon 030 - 286 28 73

www.utrecht.nl/sport

Zie ook de uitgave: Enjoy Sports! op recept

Stedelijke werkgroepleden in de periode 2002-2007:

mw. D. de Vos (Afdeling Sport, stedelijk projectleider), dhr. K. de Looze en
mw. J. van Dijken (beweegmanagers Meerstroomcollege), dhr. H. de Kogel
(beweegmanager Utrecht Zuid College), dhr. J. van Poecke, dhr. T. Gerritsen en
dhr. L. Migchielsen (beweegmanagers Vader Rijn College), mw. N. Nijenhuis
(beweegmanager Via Nova College),
dhr. T. Wetselaar (projectleider BOS Leidsche Rijn),
dhr. A. Stoffels en mw. L. van der Pol (beweegmanagers Delta College),
dhr. J. Stellingwerff (projectleider BOS Noordwest).

